

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

2018-1-NO01-KA204-038801

PÅRØRENDE MED MIGRANT BAKGRUNN

EN OPPLÆRINGSPAKKE FOR HELSEPERSONELL OG ANDRE SOM KAN MØTE DISSE I SITT ARBEID

Denne brosjyren relatert til prosjektet utarbeidet av involverte organisasjoner eller individer, indikerer eller reflekterer forhold som er påpekt individuelt eller av den nasjonale prosjektdeltageren. EU Kommisjonen er ikke ansvarlig for dette eller hvordan informasjonen eller dets innhold benyttes.

Forfattere:

Licia Boccaletti - Anziani e non solo soc. coop. soc.

Casandra Cristea - Associazione C'Entro

Savvoula Oikonomou - KMOP

Anita Vatland, Marie Brorstad Bogen - Pårørendealliansen

Valentina Hlebec, Karina Sirk, Maja Mrzel - Fakulteta za družbene vede, UL

Innholdet I denne rapporten representerer kun forfatterens synspunkter og er hans/hennes eneste ansvar. EU-kommisjonen aksepterer ikke noe ansvar for bruk som kan gjøre av informasjonen den inneholder.

Se [lisensen for bruk](#)

Innhold

Introduksjon	3
Hvorfor dette kurset.....	3
Metode.....	4
Modulene	4
Vedlegg 1 - Samtykke skjema.....	17
Vedlegg 2 - Evalueringsskjema	18

Introduksjon

Fra Juni 2019 til februar 2020, har COSMIC konsortiet utviklet, pilottestet og avsluttet lærerplanen for IO3. PMMB - **Pårørende Med Migrant Bakgrunn**: en opplæringspakke for profesjonelle. Målet her er å styrke helsepersonells ferdigheter til å nå ut til og å samarbeide med ulike aktører, for å støtte og styrke **pårørende fra migrantsamfunn**.

De tre modulene under denne enheten er:

- Pårørende med migrantbakgrunn: hvem de er og utfordringene de møter
- Påvirkningen ulike kulturelle bakgrunner har på etiologi, ulike diagnoser, behandlingsmetoder og omsorgstilbud
- Begrepet kulturell kompetanse: Hvordan håndtere mangfoldet i omsorg

Denne opplæringspakken har blitt testet i fire land med 64 fagpersoner, som dekker et bredt spekter av fagfelt relatert til helsesektoren. Eksempelvis helsearbeidere, sosialarbeidere, sosialpedagoger, studenter innen helse- og sosialfag, NGO-representanter i helsevesenet.

Land	Antall deltakere
Italia	16
Norge	6
Slovenia	13
Hellas	29

Målet for denne publikasjonen er å gi et innblikk i metode, innhold og nødvendig dokumentasjon **under** utviklingen av denne enheten, for å sikre overførbarhet og adopsjon av trenere og interesserte

Hvorfor dette kurset

Kurset som er utviklet under IO3 har spesifikke fordeler å tilby

- Kurset har blitt testet i ulike kulturelle grupper med suksess
- Det har blitt utviklet av organisasjoner som dekker et bredt spekter av erfaring, og sikrer en tverrfaglig tilnærming til problemet
- Det er tilgjengelig på mange språk, i all hovedsak ENG, GR, IT, NOR, SL
- Kurset tilbyr både teoretisk og praktiske erfaringer på temaet
- Kurset har fått positive tilbakemeldinger av pilotbrukere

Av de 59 deltakerne i pilottesting, hadde mer enn 80% et "godt" eller "meget godt" inntrykk av innholdet.

Metode

Målgruppe

t

Opplæringen ble disignet for fagpersonell eksempelvis: sosial- og helse-arbeidere, sosialpedagoger, studenter innen helse- og sosialfag

Praktisk gjennomføring

Sett av tid i et egenet miljø, arbeidsplassen eller i fokusgrupper. Pass på å ha riktig hjelpemidler og verktøy som trengs for gjennomføring av kurset.

Implementering av opplæringen

Følg opplæringen slik den er forklart i læringsplanene som følger med hver modul av opplæringen. Alle læringsplanene er vedlagt i dette dokumentet.

Læringsmoduller

I følge Gagne (1985) er det 9 trinn for en vellykkelt læringsmetode. I utviklingen av denne guiden har vi tatt utgangspunkt i nettopp disse 9 trinnene

- Få oppmerksomhet: Fortell en historie, presenter et problem som skal løses og understrek dets betydning - forklare viktigheten i arbeidet med PMMB.
- Gi et læringsmål: dette vil gjøre det mulig å forstå formålet med opplæringen- å utvikle sine ferdigheter for å samarbeide og hjelpe PMMB mer effektivt.
- Stimulere kunnskap fra tidligere: bygge på eksisterende kunnskap (hvis noen) og vurdere eventuell forkunnskap.
- Presenter materiell, presenter modulene, sekvensene og opplæringsverktøyene.
- Gi veiledning for læring: hjelp der det er nødvendig, men la dem også lære av seg selv.
- Ytelse: øvelsene og spørsmålene skal tillate dem å bruke kunnskapen de har tilegnet seg.
- Tilbakemelding: bruke spørsmål og gi muntlige kommentarer om fremdriften deres.
- Vurdere ytelse: bruke svarene, øvelsene og spørreundersøkelsene etter evaluering
- Refleksjon og overføring: Identifisere lignende problemer og oppgaver for å sette eleven i en læringsituasjon.

Modulene

Opplæringen består av tre moduler som kan tilbys både sammen og separat for å skreddersy opplæringen etter deltakerens interesse, behov og kunnskapsnivå

Hele oppøringen totalt tar omtrent 6 timer å gjennomføre.

Modulene

Modul 1 - "Pårørende med migrantbakgrunn: hvem de er og utfordringer de møter"

Læringsplan

Tema	Effekten av ulike kulturelle bakgrunner: årsak, diagnose, behandlingsmetode og omsorgstilbud
Tid	Maks 2 timer
Sammendrag	Denne modulen vil gi en introduksjon av konseptet av kultur og inter-kultur, hvordan forskjellige kulturelle bakgrunner kan ha en påvirkning på og i omsorgen. Modulen inneholder teoretisk bakgrunnsinformasjon, samt praktiske øvelser for å få en bedre forståelse av konseptet og hvordan implementere det i praksis.
Objektiver	Denne øvelsen vil få deltakeren til å få en bedre forståelse av <ul style="list-style-type: none">▪ Lære om begrepet kultur▪ Forstå hvilke ulikheter vi kan finne innen omsorg▪ Lære det grunnleggende i hvordan være egen kultur kan påvirke en pårørendes opplevelse.
Læringsmål	Ved fullført modul vil deltakeren kunne: <ul style="list-style-type: none">▪ Bruke nøkkelbegreper i en egenvurderingsprosess på elementene som definerer en hvers kulturelle identitet▪ Tolke den andres oppførsel/måte å gå frem på, i helse og omsorgspraksis på med en kulturell relativistisk tilnærming▪ Identifisere mangfoldet av omsorgsopplevelser▪ Utforske pasientens tilnærming til omsorg for å unngå stereotypier og feilaktige forutsetninger
Du trenger	White board/tavle, markeringspenner, PC, projektor, sitron eller annen frukt, og penner

Aktiviteter/presentasjon

Aktivitet 1 (10 min)	Foredragsholderen presenterer slides fra 1 til 4 for å introdusere begrepet «pårørende» og for å få deltakeren til
----------------------	--

	å reflektere over begrepets kompleksitet og dynamikk (notater er vedlagt)
Aktivitet 2 (10 min)	Introduser Oppgave nr. 1 (se instruksjoner)
Aktivitet 3 (20 min)	Start med resultatene fra oppgave 1 for å se forskjellen mellom kulturidentitet og nasjonalidentitet ved å presentere slide 6 og konseptet om isberget (slide 7), for å forklare hvor mange aspekter vår kultur har. (notater er vedlagt)
Aktivitet 4 (15 min.)	Presenter power-Point slides fra nr.8 til nr.10 (notater er vedlagt) for å få en basis kunnskap om hvordan en pårørende kan bli påvirket av kultur og risikoen ved å bruke en tilnærming av "kulturkompetanse"
Aktivitet 5 (15 min.)	Etter dette: introduser oppgave nr.2 . Få deltakeren til å tenke over, i praksis at selv om de tilhører den samme gruppen, er de alle forskjellige som individer.
Aktivitet 6 (10 min.)	Introduser power-Point slides from nr.13 to nr.18 (notater er vedlagt) for å gi noen teknikker for dialog med en pårørende og hva deres bakgrunn har å si for kommunikasjonen og deres måte å være en pårørende på.
Aktivitet 7 (20 min.)	Etter denne introduksjonen går man videre til gruppearbeid (oppgave 3). Målet er å gi en mulighet til å tilføye deres teknikker med en praktisk oppgave.
Evaluerings/Aktivitet (10 min)	Fem-finger-evaluering ; se vedlegg

Forslag til utførelsen av opplæringen

Vektlegg hvor homogen/ikke-homogen gruppen er.

Kilder

- Albarran J, Rosser E, Bach S, Uhrenfeldt L, Lundberg P, Law K. Exploring the development of a cultural care framework for European caring science. *Int J Qual Stud Health Well-being*. 2011;6(4):10.3402/qhw.v6i4.11457. doi:10.3402/qhw.v6i4.11457
- Cross L. Terry, Towards a Culturally competent System of Care, 1989 and successive integrations
- Fine, Michael (2015) 'Cultures of Care' in J. Twigg and W. Martin (eds) *Routledge Handbook of Cultural Gerontology*, Routledge: Abingdon UK: 269-276
- Giger J. N, Davidhizar R., The Giger and Davidhizar Transcultural Assessment Model, First Published July 1, 2002
- Green Alexander R., Betancourt Joseph R., Cultural Competence
- A Patient-Based Approach to Caring for Immigrants, retrieved from: <https://oncohemakey.com/cultural-competence-a-patient-based-approach-to-caring-for-immigrants/>
- International Federation on Ageing, ENQUIRING ABOUT FAMILY CAREGIVING AND THEIR CULTURAL DIFFERENCES, 2014
- MOVE ON Partnership, Gender and Diversity A Teaching programme for migrants' career guidance and counselling, IARS, 2017

-
- Owusu-Ansah FE. Sharing in the life of the person with disability: A Ghanaian perspective. *Afr J Disabil.* 2015;4(1):185. Published 2015 Sep 29. doi:10.4102/ajod.v4i1.185
 - Pharr Jennifer R., Dodge Francis Carolee, Terry Christine, and Clark Michele C., Culture, caregiving, and health: exploring the influence of culture on family caregiver experiences, Hindawi Publishing Corporation ISRN Public Health Volume 2014
 - The Sage handbook of intercultural competence, Sage Publications, 2009
 - Treccani Enciclopedia, *Cultural Identity* - www.treccani.it
-

Arbeidsnotater

Oppgave 1- Flere identiteter

Skriv på tavlen:

“Hvem/hva er jeg?”

Først, spør deltakerne om å velge 1 “rolle” fra deres hverdag som ligger nærmest det de selv definerer seg som, når de må svare på spørsmålet - 2 min

Skriv dem opp på tavlen.

Videre ber du deltakerne om å lage en lengre liste (minst 5 andre “roller”) med roller de har i hverdagen (noen roller som burde bli nevnt: profesjonell rolle(yrke), nasjonalitet, mor/far/søsken, hobbyer eks. danser, fotballspiller osv.) - 3 min

Tilbakemelding: Observer hvor hyppig nasjonalitet kommer først når de definerer seg selv. Hjelp deltakerne til å reflektere over kompleksiteten av “roller” som følger med ulike kulturidentiteter og hvilken betydning av rett betingelser for utførelsen av den. Understrek dermed at det å være “Italiensk” eller “gresk” ikke er det eneste som skiller dem fra hverandre og at de har mange fellestrekk med en migrant, utenom nasjonalitet.

7

Oppgave 2 – Sitroner er helt like?

Ta frem en kurv med sitroner (eller hvilken som helst frukt): Du burde ha en **frukt** for hver deltaker.

Først, spør deltakerne hvilket ord som er det første de tenker på når de ser en sitron (ofte kommer man først på ting som er veldig generelt eks. den er gul, det er en frukt, den er sur).

Deretter spør du hver deltaker om å **plukke** seg en sitron og **bli kjent** med den; de **bør** ta på den, leke med den, observere den. Bruk 30 sekunder på å gjøre dette, for å så be deltakerne om å beskrive den igjen (normalt vil man få litt fler detaljer nå, om den er stor eller liten, om den har noen spesifikke kjennetegn, om den lukter noe osv.)

Bland alle sitronene igjen og be de så om å plukke den sitronen de hadde sist. **Klarer** de å plukke ut riktig? Hvorfor? Hvordan kjente de den igjen? Hvilke detaljer?

Tilbakemelding: Sitroner ser like ut. Men hvis du ser nærmere, er de alle forskjellige og har forskjellige detaljer. En generell assosiasjon er ikke representativ for alle sitroner. Det samme kan skje i hverdagen vår: vi setter mennesker og situasjoner i ulike kategorier. Generalisering er normalt og det er en økonomisk prosess som tillater oss å

ta beslutninger raskere, men vi må være klar over alt vi gjør. Vi kan ikke forvente at generell informasjon forteller oss alt om de individene i en gruppe. Selv om man kan tilhøre en kultur, har man fortsatt sin egen identitet og forskjellige tilknytninger, som er med på å skape våre egne holdninger og meninger.

Oppgave 3 – Rollespill

Presenter denne situasjonen:

Du er en sosialarbeider. Du har fått beskjed om at du skal møte Amy.

Hun er 45 år, fra Ghana og bor i ditt land. Hun er en pårørende for sin mor, Lucy som er 85 år gammel, blind og med symptomer på begynnende demens. Lucy har bodd i Ghana frem til 6 måneder siden. Da flyttet hun inn med sin andre datter Mary, som døde brått i en bilulykke.

Amy kommer til deg for å spørre om hjelp.

Dette er informasjonen du har om ghanesisk kultur: Den ghanesiske kulturen verdsetter respekt for de eldre. Det er også en kultur med gjensidig avhengighet hvor barna er sikkerhetsnettverket for deres foreldre. Det er blant annet forventet at barna skal ta vare på sine foreldre når de blir eldre, og spesielt når de er uføre. I kontekst til kulturen er omsorgen for de eldre sett i sammenheng med barnlig hengivenhet (barnas kjærlighet til sine foreldre). I ghanesisk kontekst har konseptet om omsorg, rotfeste i kulturen. Den ghanesiske kulturen er veldig spirituell og det er vanlig å tro på overnaturlige krefter som kilden til styrke. ¹

Først spør du deltakerne om å skape seg en oppfatning om Amys situasjon og behov.

Deretter tar du opp en person til å spille rollen som Amy og gir personen denne situasjonen (sørg for at resten av gruppen ikke ser dette)

Du er Amy, 45 år gammel fra Ghana. Du kommer fra en ressurssterk familie og du har fullført utdanningen din i USA, hvor du tok en master. Du er ansatt som finansdirektør i et multinasjonalt selskap i Norge. Du har to barn, en på 14 år og en på 8 år, sistnevnte strever mentalt med en taleforstyrrelse. Mannen din beskylte deg for denne funksjonshemmingen og skilte seg fra deg da barnet knapt var 2 år gammelt.

For 6 måneder siden mottok du den tragiske nyheten om at din søster Mary døde i en bilulykke i Ghana. Mary var deres mors nærmeste pårørende, Lucy som er 70 år, blind og med symptomer på tidlig demens. Etter at Mary gikk bort ble det i følge kultur og tradisjon din oppgave å sørge for deres mor, Lucy. Du bestemte deg dermed å flytte på Lucy for å bo med dere. Lucy reagerte negativt på å flytte på seg, hun er nå veldig forvirret. Du har problemer med å kombinere jobb og omsorgen, derfor bestemmer du deg for å spørre om å få hjelp.

Spør gruppa om å intervju Amy for å sjekke deres antydninger:

Hva ville de spurt om? Hva burde de utforske? Ble deres antydninger bekreftet/avkreftet?

¹ Owusu-Ansah FE. Sharing in the life of the person with disability: A Ghanaian perspective. Afr J Disabil. 2015;4(1):185. Published 2015 Sep 29. doi:10.4102/ajod.v4i1.185

Power Point slides

Last ned Power-Point slidene for denne modulen her:
https://cosmicproject.eu/m1_intro_nor/

Modul 2 " Påvirkningen ulike kulturelle bakgrunner har på etiologi, ulike diagnoser, behandlingsmetoder og omsorgstilbud"

Læringsplan

Tema	Pårørende med migrantbakgrunn PMMB- Hvem er de og utfordringene de møter
Tid :	Maks 2 timer
Sammendrag	I denne modulen vil det bli introdusert: <ul style="list-style-type: none">▪ Hva en pårørende er, hvem de er og hvilke oppgaver de utfører▪ Hva er en PMMB▪ Hvilke utfordringer de står ovenfor Denne modulen inkluderer teoretisk bakgrunnsinformasjon på lik linje som den inkluderer praktiske oppgaver for å få en bedre forståelse av konseptet og for å implementere det i praksis.
Perspektiver	Oppgavene i denne modulen vil få deltakeren til å få en bedre forståelse for <ol style="list-style-type: none">1. Begrepet pårørende2. Hva deres utfordringer er3. Hvorfor de står ovenfor en større risiko for utestengelse
Læringsutbytte	Etter fullført modul vil deltakeren kunne: <ol style="list-style-type: none">1. Bruke begrepet pårørende2. Vite hvorfor en pårørende migrant står ovenfor dobbel risiko for utestengelse<ul style="list-style-type: none">▪ Hva som er utfordringene til en PMMB med å komme til et land/
Materiell	White board, markeringspenner, PC, projektor, penn og papir

9

Aktiviteter/Presentasjon

Aktivitet 1 (15 min)	Presenter slides from 1 to 5 , for å introdusere begrepet pårørende og for å få deltakeren til å reflektere over begrepets kompleksitet og dynamikk.
Aktivitet 2 (20 min)	Introduser oppgave nr. 1 . 1 person fra hver gruppe burde presentere tingene de har diskutert om "hvordan er

	hverdagen til en pårørende og hvor de får hjelp som pårørende”
Aktivitet 3 (15 min)	Start med resultatene fra oppgave 1 som et utgangspunkt: Med denne kunnskapen om en pårørende, hvordan er det å utføre denne typen arbeid i et fremmed land, og i en helt annen setting? Gå gjennom slide 7 -10 for å gi kunnskap om migrantgruppene i ditt land, hvem sliter mest
Aktivitet 4 (15 min.)	Presenter oppgave nr. 2 . Ta notater, slik at man kan bruke det i oppsummeringen senere.
Aktivitet 5 (5 min.)	Kort pause
Aktivitet 6 (10 min.)	Oppsummer funnene i oppgave 2.
Aktivitet 7 (20 min.)	Slide 12-16 . Her vil diskusjon om spesifikke grupper skje, gruppene som er relevant for hvert land. (de største gruppene migranter i Norge). Kombiner kunnskapen om pårørende og migranternes risiko for utestengelse.
Aktivitet (10 min)	Presenter oppgave nr.3
Evaluerings/Aktivitet (10 min)	Fem-finger-evaluering - se vedlegg

Forslag til utførelsen av opplæringen

Ta med i betraktning hvor stor gruppen er, hvor homogen er den?

10

Kilder

- Eurocarers, Definition and value of informal carers in society, Retrieved: 22.10.2019, source: <https://eurocarers.org/>
- Eurocarers, 2018, Informal carers' skills and training - a tool for recognition and empowerment, Retrieved: 22.10.2019, source: https://eurocarers.org/wp-content/uploads/2018/09/Eurocarers-Skills-and-training_final.pdf
- European Commission, 2018, Informal care in Europe - Exploring Formalisation, Availability and Quality, Retrieved: 22.10.2019, source: <https://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=19681&langId=en>
- UN International Organisation for Migration IOM, 2019, Who is a migrant, Retrieved: 22.10.2019, source: <https://www.iom.int/who-is-a-migrant>
- World Economic Forum, 2019, What is the migrant situation in your country? Retrieved: 22.10.2019, source: <https://www.weforum.org/agenda/2016/08/these-4-maps-might-change-how-you-think-about-migration-in-europe/>
- Norwegian Institute of Public Health, 2018, What is migration health, Retrieved: 22.10.2019, source: <https://www.fhi.no/en/hn/migration-health/hva-er-migrasjonshelse/>
- Norwegian Institute of Public Health, 2018, Health in Immigration Population, Retrieved: 22.10.2019, source: <https://www.fhi.no/en/op/hin/groups/health-immigrant-population/>
- Statistics of Canada, 2012, Portrait of caregivers Canada 2012, Retrieved: 22.10.2019, source: <https://www150.statcan.gc.ca/n1/pub/89-652-x/89-652-x2013001-eng.htm>

Arbeidsnotater

Oppgave 1- Diskusjon om pårørende

- Kjenner du en pårørende og **hvordan** deres daglige liv er? (3 minutter)
- Har du kunnskap om hvor den pårørende kan få hjelp både til seg selv og personen de har omsorgsansvar for? (2 minutter)
- Diskuter og noter eksempler (5 minutter)
- Presenter funnene i diskusjonene (10 minutter)

Tilbakemelding: Identifiser kunnskapen til deltakeren om uformelle pårørende og deres hverdag.

Oppgave 2 – Diskusjon om migranter i Norge

- Hvilke er de tre største gruppene migranter i Norge? (4 minutter)
- Hva er hovedårsaken til at de migrerer? (4 minutter)
- Diskuter hvordan migrasjonsårsakene kan påvirker dem(4 minutter)
- Vil pårørende fra spesifikke land møte større utfordringer enn andre? (3 minutter)
- Oppsummer diskusjonene (10 minutter)

Tilbakemelding: bruk offisiell data for å finne de største gruppene av migranter, og hvem som møter flest utfordringer? Det er kanskje ikke som du tror! (FHI er en god kilde)

11

Oppgave 3 – Diskusjon om PMMB

- Hvordan kan man si at PMMB har dobbel risiko for ekskludering? (3 minutter)
- Hva ville vært den mest effektive måten å nå ut til migrantgruppene? Prøv å finn noen løsningsforslag (3 minutter)
- Diskuter bakgrunnen for dette men tanke på hvilke grupper du tror vil ha nytte av COSMIC prosjektet. (4 minutter)

Tilbakemelding: noter forslagene og presenter de for gruppen

Power Point slides

Last ned Power-Point slidene for denne modulen her:
https://cosmicproject.eu/m2_carers_nor/

Modul 3 "Hvordan håndtere mangfoldet i omsorgen"

Læringsplan

Tema:	Hvordan håndtere mangfoldet i omsorgen
Tid	Maks 3 timer

Oppsummering	Denne modulen vil introdusere konseptet "pårørende migrant". Her vil man få et innblikk i at ulike kulturer kan ha ulike måter å gi omsorg på og hvilke utfordringer man kan møte. Man vil også gi gjennom hvordan avdekke utfordringer og hvordan håndtere de på best mulig måte. Modulen vil gi en teoretisk bakgrunn med praktiske oppgaver for å gi en bedre forståelse.
Perspektiver	Med denne modulen vil deltakeren <ol style="list-style-type: none"> 1. Lære om begrepet pårørende migrant 2. Forstå det grunnleggende med kulturforskjeller og de ulike utfordringene en pårørende kan møte 3. Lære om ulike måter å løse problemer som kan oppstå knyttet til mangfoldet i en pårørendesituasjon
Læringsmål	Ved fullført modul vil deltakeren kunne: <ol style="list-style-type: none"> 1. Gjenkjenne ulikheten av en pårørende situasjon 2. Identifisere og utforske utfordringene for en pårørende migrant 3. Lære å håndtere mangfoldet i en pårørende situasjon
Material:	White board, PC, projektor, bøker, en hatt, penn og papir

Aktiviteter/presentasjon

12

Aktivitet 1 (15 min)	Presenter slide 1 til 4 for å gi en intro til modulen
Aktivitet 2 (20 min)	Gjør oppgave 1 . Spør hver deltaker om hvilke utfordringer de selv har møtt eller tanker de har knyttet til kulturforskjeller og pårørende migranter. Deretter gruppediskusjon.
Aktivitet 3 (15 min)	Gå deretter videre til slides 6 til 8 for å skape mer kunnskap om hvordan håndtere ulikhet på et personlig nivå.
Aktivitet 4 (20 min)	Presenter oppgave 2 . finn ulike løsninger på utfordringer som kan oppstå ved å være en pårørende migrant.
Aktivitet 5 (5 min)	Kort pause
Aktivitet 6 (10 min)	Forsett til slide 10 for å lære mer om mulige metoder for å håndtere ulikhetene for pårørende migranter på et organisasjonsnivå , praktisk på arbeidsplassen.
Aktivitet 7 (20 min)	oppgave. 3 . Deltakerne vil her få en forståelse for hvilken håndtere kulturforskjeller.
Evaluerings/Aktivitet (10 min)	Diskuter med deltakerne: Hva har de lært? Ga det oss et bilde av hvordan man kan håndtere slike situasjoner?

Forslag til utførelsen av opplæringen

Ta med i betraktning hvor stor gruppen er, hvor homogen er den?

Kilder

- Alegria M, Atkins M, Farmer E, Slaton E, Stelk W., (2010), One size does not fit all: taking diversity, culture and context seriously. *Adm Policy Ment Health*. 2010;37(1-2):48-60. doi:10.1007/s10488-010-0283-2
- American Psychological Association, Variations for Practice with Culturally Diverse Groups, Available at: <https://www.apa.org/pi/about/publications/caregivers/practice-settings/cultural-issues/> (11.12.2019)
- Seeleman, C., Essink-Bot, M., Stronks, K. et al. (2015). How should health service organizations respond to diversity? A content analysis of six approaches. *BMC Health Serv Res*, 15(510). doi:10.1186/s12913-015-1159-7
- van de Vathorst, S., Willems, D., Essink-Bot, M. L. (2013). The contribution of the capabilities approach to reconciling culturally competent care and nondiscrimination. *Am J Bioeth*, 13(8):47-8. doi:10.1080/15265161.2013.802065
- Phillimore, J., Klaas, F., Padilla, B., Hernández-Plaza, S., & Rodrigues, V. (2016). Adaptation of Health Services to Diversity: An overview of approaches. Iris working paper series, no. 15/2016. Birmingham: Institute for Research into Superdiversity. Available at <https://www.birmingham.ac.uk/Documents/college-social-sciences/social-policy/iris/2016/working-paper-series/IRiS-WP-15-2016UPWEB4.pdf> (7.12.2019)
- Nair, L., & Adetayo, O. A. (2019). Cultural Competence and Ethnic Diversity in Healthcare. *Plastic and reconstructive surgery*. *Global open*, 7(5). doi:10.1097/GOX.0000000000002219
- Jhutti-Johal, J. (2013). Understanding and coping with diversity in healthcare. *Health Care Anal*, 21(3): 259-70. doi: 10.1007/s10728-013-0249-0
- Ferwerda, J. (2016). How To Care For Patients From Different Cultures. Available at <https://nurse.org/articles/how-to-deal-with-patients-with-different-cultures/> (7.12.2019)
- Cardona, B., Chalmers, S., & Neilson, B. (2006). Diverse Strategies for Diverse Carers The Cultural Context of Family Carers in NSW. Centre for Cultural Research, University of Western Sydney. Available at https://www.westernsydney.edu.au/__data/assets/pdf_file/0005/196331/Diverse-Strategies-FINAL_REPORT_JULY.pdf (8.12.2019)
- High Speed Training, (2016), How to promote equality & diversity in health and social care, Available at: <https://www.highspeedtraining.co.uk/hub/promoting-equality-diversity-health-social-care/> (11.12.2019)
- Wagner K, Jones J. Caring for migrant patients in the UK: how the Migrant Health Guide can help. *Br J Gen Pract*. 2011;61(590):546-547. doi:10.3399/bjgp11X593758
- Priebe S, Sandhu S, Dias S, et al. Good practice in health care for migrants: views and experiences of care professionals in 16 European countries. *BMC Public Health*. 2011;11:187. Published 2011 Mar 25. doi:10.1186/1471-2458-11-187
- National Association of Community Health Centers, Caring for Immigrant Patients, Available at: <http://www.nachc.org/health-center-issues/emerging-issues-resources/caring-immigrant-patients/> (11.12.2019)
- Public Health England, Assessing new patients from overseas: migrant health guide, Available at: <https://www.gov.uk/guidance/assessing-new-patients-from-overseas-migrant-health-guide> (11.12.2019)

Arbejdsnotater

Oppgave 1- Min erfaring med kulturelle forskjeller i en pårørende situasjon

Deltakeren har fått penn og papir. Skriv ned følgende spørsmål:

- Hva betyr kulturforskjeller for deg?
- Har du noen erfaringer med pårørende migranter i jobbsammenheng?
- Hva er utfordringene du møter når du arbeider med pårørende migranter? Eller hvilke utfordringer tror du man møter i en slik situasjon?
- Hvordan tror du man kan løse disse utfordringene?

Deltakeren burde skrive svarene sine ned, svarene skal deretter bli presentert og diskutert i gruppe.

Målet med denne øvelsen er å utforske kunnskapen deres innen kulturforskjeller. Øvelsen er også med på å se på de ulike teknikkene man kan bruke i en slik situasjon

Oppgave 2 - Tenke hatten

Ta en hatt, som er fylt med lapper som er brettet. Hver lapp skal inneholde en historie til en pårørende migrant. (eks. hvor hen kommer fra, hvem de tar vare på, og utfordringene man møter). Hver person skal ta en lapp og lese lappen høyt. Deretter skal man diskutere historiene og sammen diskutere løsninger til hver utfordring.

Historie-eksempler:

- Antonius, 42 år, fra Polen. Antonius fikk nylig en jobb i Norge, han flyttet derfor hit med sin kone, deres 2 år gamle sønn og hans mor. Ingen av dem snakker godt norsk men Antonius best. Paret kan godt engelsk. Hans mor på 74 år har demens. På grunn av morens sykdom trenger hun tilsyn, hun glemmer å spise, vet ikke hvordan hun bruker toalettet og blir veldig forvirret over hvor hun er. Dette er til stor stress for hele familien og for konen, som må passe på en smårolling og sin svigermor.
- Abiya, 29 år, Somalia. Abiya flyttet til Norge for 2 år siden på grunn av jobb, hun snakker somalisk. Den eneste familien Abiya har her, er sin søster Selma som er 2 år eldre og alenemor for 2 barn. Abiyas arbeid er veldig krevende og hun er økonomisk svak. Hun merker at søsteren ikke har det så bra psykisk og ikke er god omsorgsperson for sine barn, hennes tantebarn.
- Daud, 14 år, foreldrene er fra Irak. Daud er født i Norge etter at hans foreldre migrerte dit. I Norge bor han sammen med sine foreldre og hans bestefar som er veldig syk og klarer ikke ta vare på seg selv. Fordi Dauds foreldre er veldig opptatt med jobb så er det Daud som tar vare på han. Dette gjør at han ikke klarer å finne seg venner å være med i fritiden
- Amira, 42 år, fra Iran. Amira flyttet til Norge for mange år siden sammen med hennes kronisk syke ektemann. Han kunne arbeide før men klarer ikke det lenger. Det er han som kan norsk og stod for inntektene. Nå ser Amira etter en jobb for å klare å komme seg ut, mens huns samtidig går på norskkurs for å lære språket.

Diskuter:

- Kan du gjenkjenne noen av utfordringene personene møter?
- Hvilke løsninger ville du anbefalt?
- Hvordan ville du reagert om du var i samme situasjon, hva ville vært dine umiddelbare tanker?

Målet med denne oppgaven er å gjenkjenne ulike situasjoner en pårørende kan være i, introdusere ulike kulturelle perspektiver og hvordan håndtere slike utfordringer

Oppgave 3 – Blomsten

Deltakerne får alle penn og papir og får beskjed om å tegne en blomst. Ikke noe annen instruksjon. Etterpå skal hver person vise deres tegning. Diskuter så:

- Hvilken type blomst tegnet du og hvorfor?
- La du merke til at hver person tegnet ulike typer blomster? Hva tenker du om det?
- Hvordan kan du knytte denne oppgaven til kulturelle forskjeller? Hvordan oppfatter du denne ulikheten?

Målet med denne øvelsen er å få deltakerne til å tanke over ulikhet på forskjellige måter, sette ulikhet i perspektiv. Ingenting er feil..

Power Point slides

Last ned power-Point sidene for denne modulen her:

https://cosmicproject.eu/m3_mig_nor/

Evalueringsverktøy

Etter hver endte modul så bruk dette evalueringsverktøyet: Få deltakerne til å tegne rundt sin egen hånd på et papir, fyll deretter ut følgende:

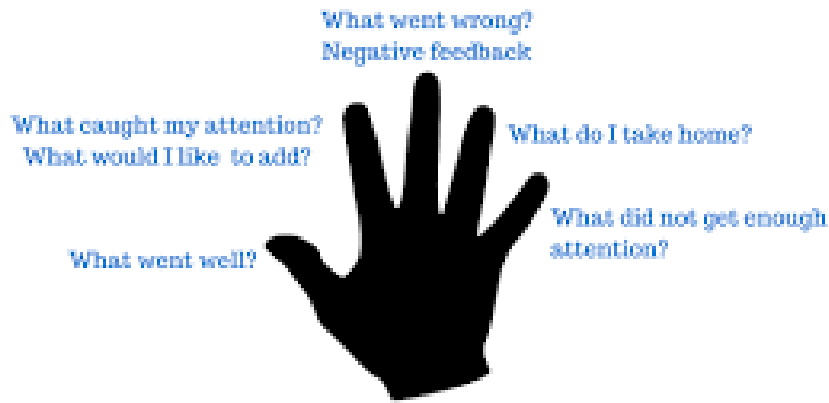
Tommel: Hva gikk bra?

Pekefinger: Hva fanget min oppmerksomhet? Hva vil jeg legge til?

Langfinger: Hva var ikke så bra- forbedringspunkter? Negativ tilbakemelding

Ringfinger: Hva vil jeg ta med meg videre?

Lillefinger: Hva fikk ikke nok oppmerksomhet?

Vedlegg 1 – Samtykke skjema

Dette er et forslag til samtykkeskjema som kan signeres i forkant av kurset.

I, _____, erklærer herved

- Jeg samtykker til å delta i pilottesting, organisert i (BY) av (ORGANISASJON NAVN + DATO), som ble utviklet i sammenheng med de 3 hovedmålene av det europeiske prosjektet "Community for Migrant Informal Carers, prosjektnummer 2018-1-NO01-KA204-038801".
- Jeg har blitt informert om prosjektet, og har forstått hva det handler om og hva det har som mål å oppnå
- Jeg har blitt informert om at bilder vil bli tatt, og som kun skal brukes internt av tilretteleggere og arrangører
- Jeg kan velge å ikke svare på noen av spørsmålene jeg har blitt stilt og kan slutte å delta i gruppearbeid når som helst, dersom jeg ønsker. Under opplæringen, eller på slutten kan jeg be om å endre eller fjerne kommentarene mine dersom jeg ønsker.
- Mitt navn vil ikke bli publisert eller kommunisert til noen utenfor forskerteamet.
- Informasjonen jeg har gitt vil bare bli brukt til denne studien og til utnyttelse i resultatene.
- Hver deltaker skal respektere personopplysningene til de andre deltakerne. Jeg forstår fullt ut at all informasjon som er gitt av meg eller andre i gruppen skal holdes konfidensielt.
- Min deltakelse er frivillig, og jeg kan når som helst trekke meg uten å oppgi noen grunn.
- Jeg har mottatt invitasjon med informasjon, den har jeg lest og jeg forstår tydelig prosessen jeg vil følge.

Sted og tid : _____

Deltakerens signatur

Vedlegg 2 – Evalueringsskjema

Eksempel på evalueringsskjema etter fullført kurs

	1	2	3	4
	😊😊	😊	😐	😞
Hva er ditt generelle inntrykk av innholdet?				
I hvilken grad møtte kurset dine forventinger?				
Hvordan vil du rangere kurset i forhold til tema?				
Hvor passende var modulene? (var det en god blanding av teori, oppgaver og gruppearbeid?)				
Hvordan vil du rangere brukervennligheten til kurset?				
Hvordan vil du rangere modul 1: Pårørende med migrantbakgrunn: hvem er de og hvilke utfordringer møter de				
Hvordan vil du rangere modul 2: Påvirkningen av ulike kulturelle bakgrunner på etiologi, diagnose, behandlingsmetoder og omsorgstilbud				
Hvordan vil du rangere modul 3: Hvordan håndtere mangfoldet i omsorg				
Møtte du noen utfordringer under kurset? Hvis ja, utdyp gjerne:				
Andre kommentarer:				

